

Colorectalis carcinoma

Hersényi László

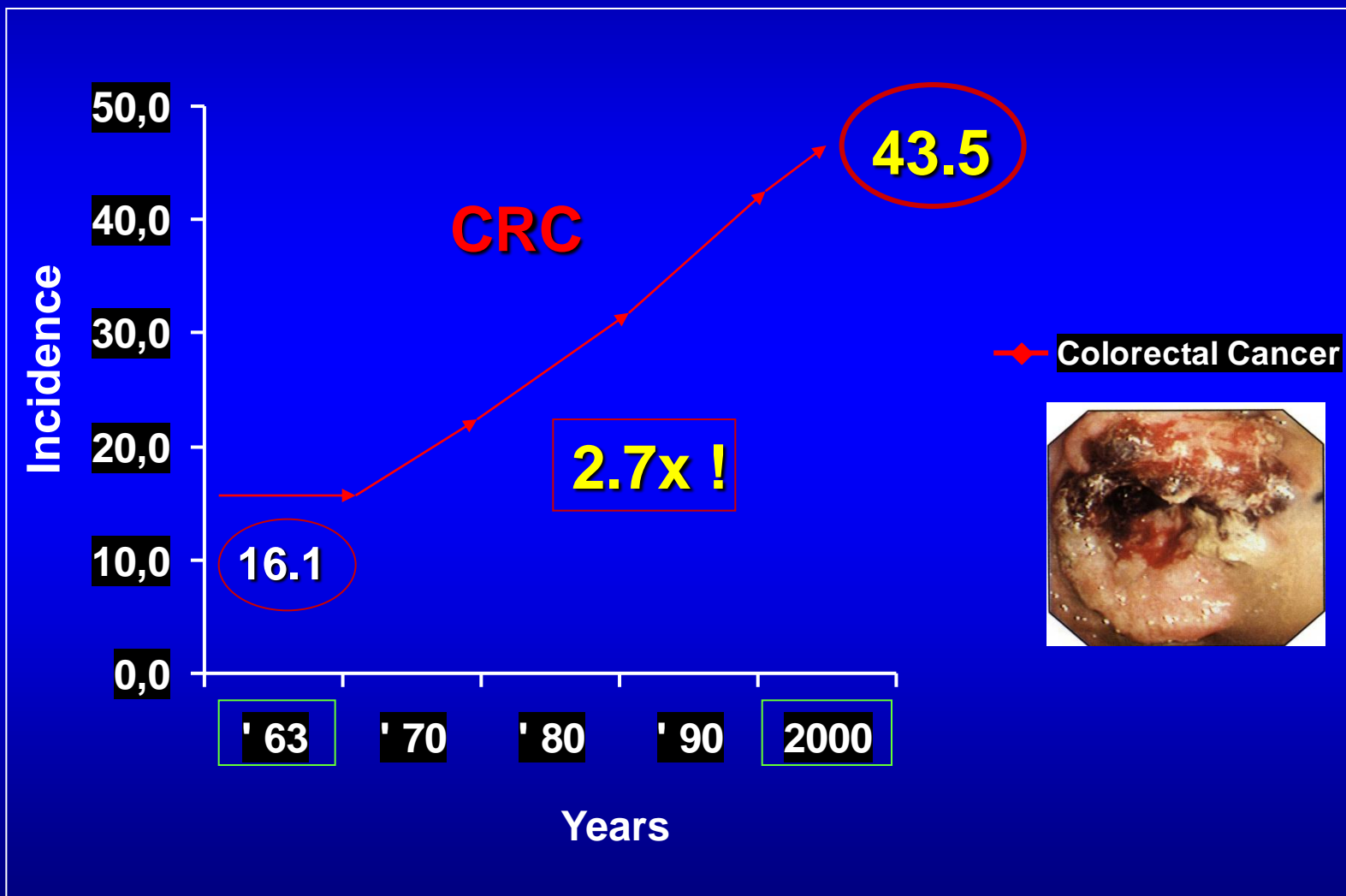
Semmelweis Egyetem, Budapest

II. sz. Belgyógyászati Klinika

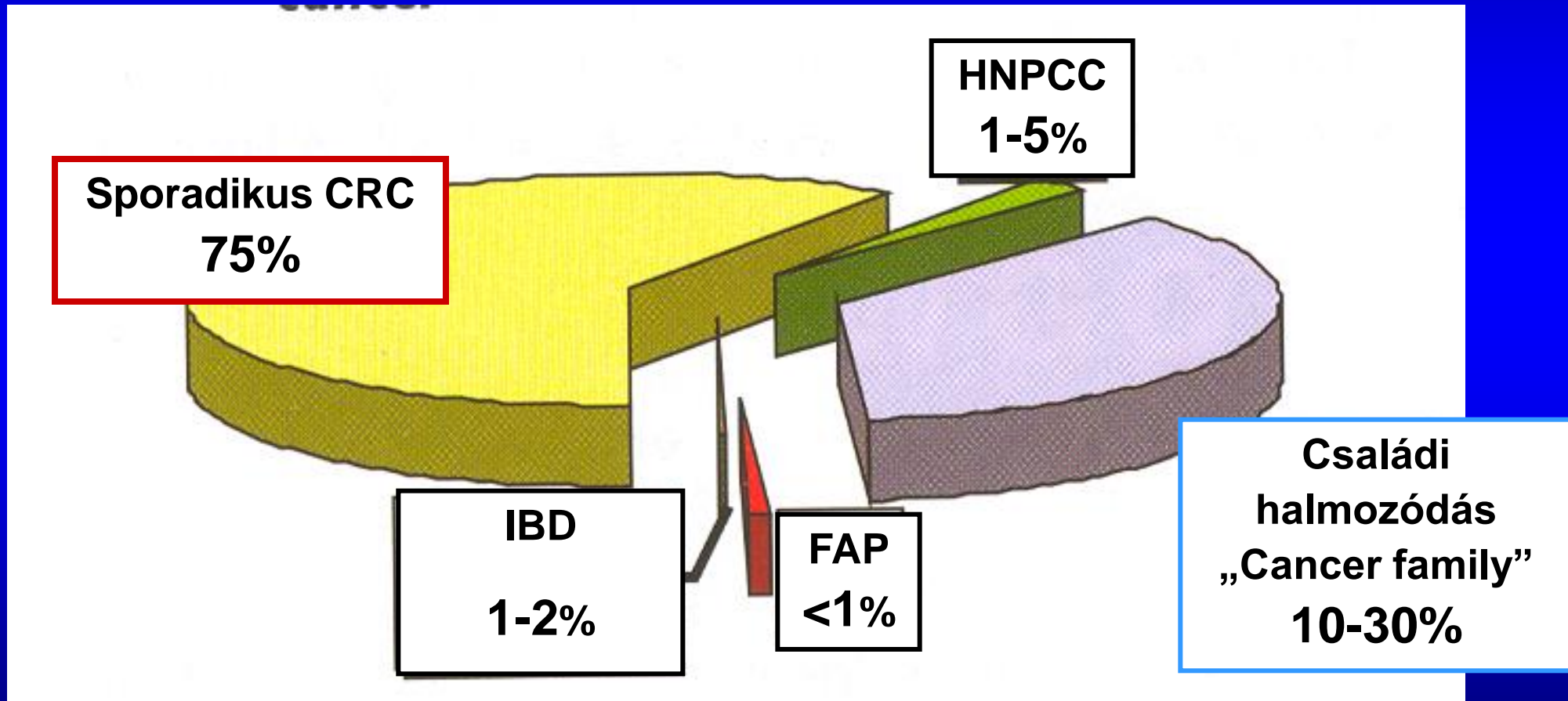

CRC Incidencia _ Magyarország

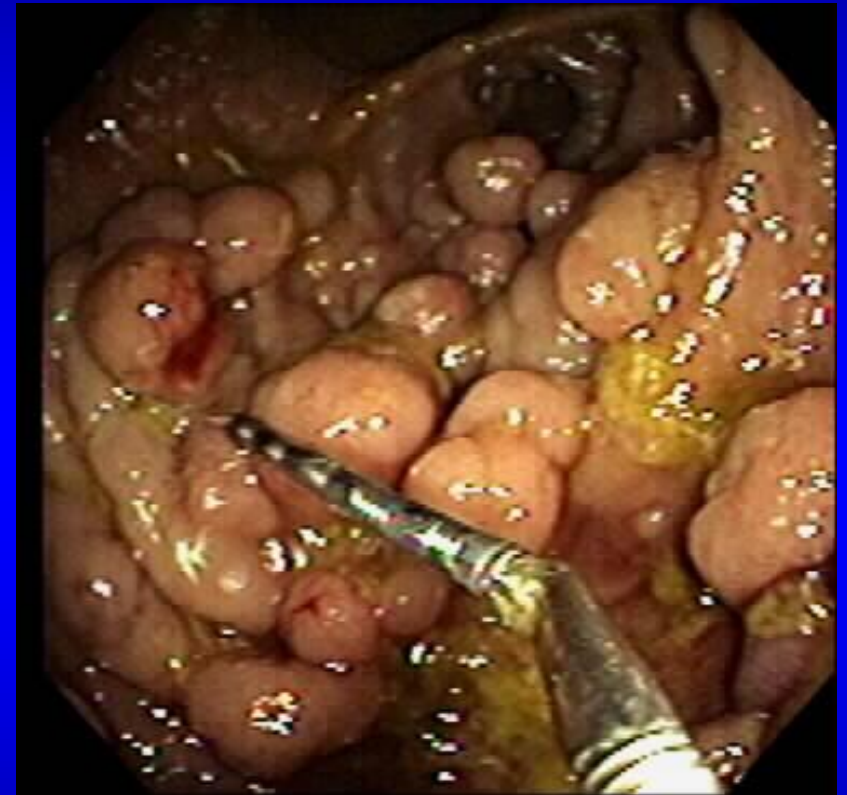
Annual average rate CRC/100.000

Colorectalis Carcinoma Etiológia

Familiaris adenomatous polyposis (FAP)

- **Colon: 100%; Duodenum: 93%**
- **100% CRC....40-50 éves korban**
- **Halálozás átlagos életkora \cong 40 év**

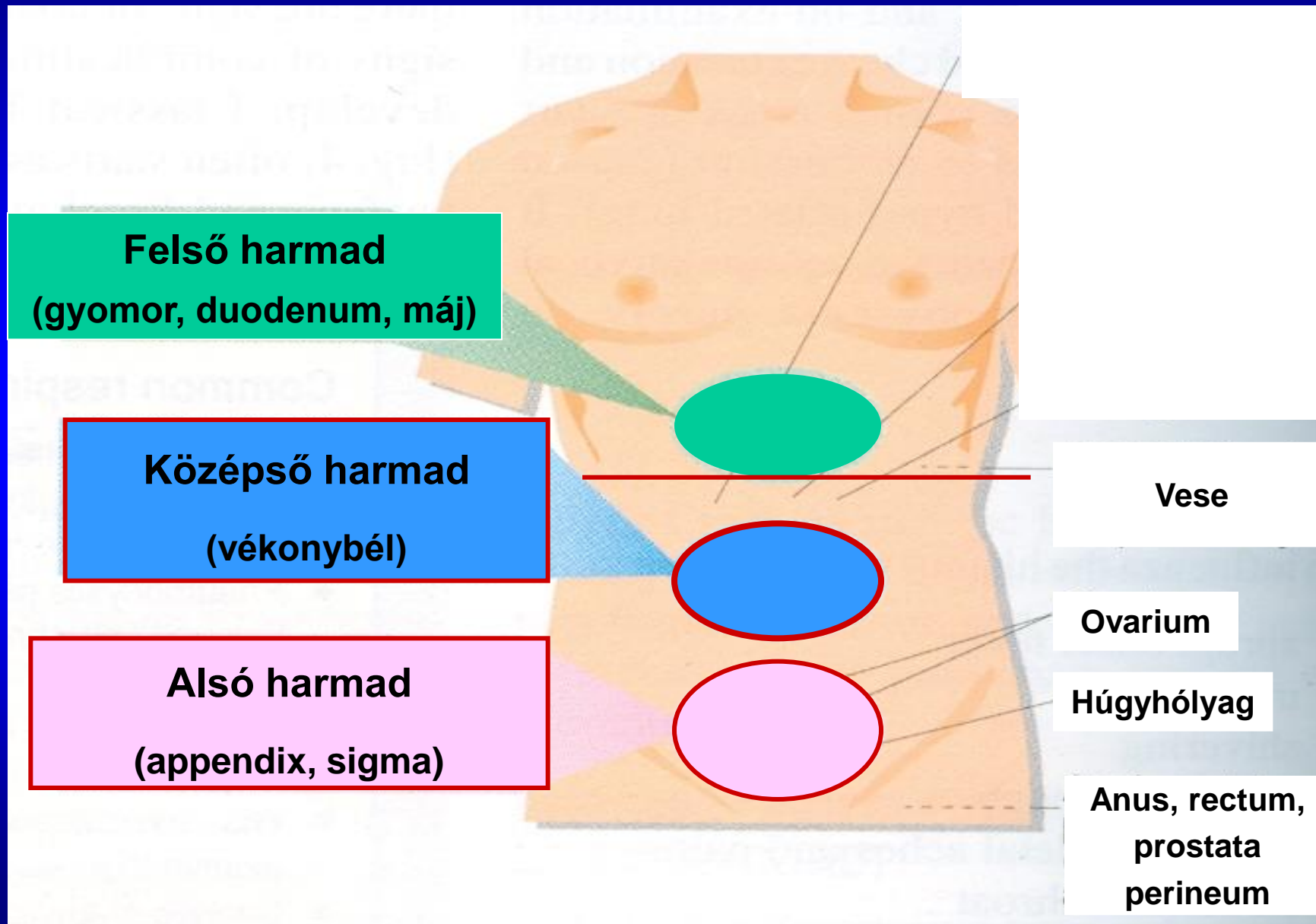
Mikor gondoljunk bélbetegségere?

- Hasi fájdalom
- Széklethabitus változás (hasmenés; székrekedés)
- Véres székletürítés
- „Alarm” – vészjósló tünetek

Kötelező kérdések bélbetegség gyanújakor

- Hasi fájdalom, dyscomfort?
- Puffadás?
- Széklet jellege: hasmenés, székrekedés, véres széklet?
- Általános kérdések:
 - étvágy, testsúly?
 - diéta, gyógyszerek?
 - alkoholfogyasztás, dohányzás?
 - hőemelkedés, láz?

Hasi fájdalom lokalizációja

Felső harmad
(gyomor, duodenum, máj)

Középső harmad
(vékonybél)

Alsó harmad
(appendix, sigma)

Vese

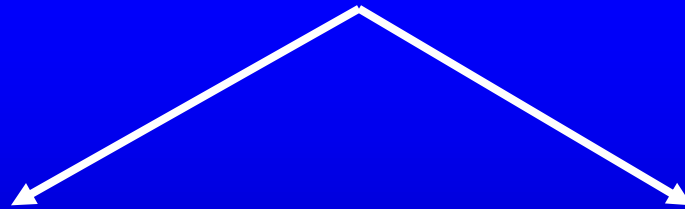
Ovarium

Húgyhólyag

Anus, rectum,
prostata
perineum

Széklethabitus változás

- * Hasmenés
- * Székrekedés
- * Hasmenés-székrekedés váltakozása

Funkcionális?

Organikus?

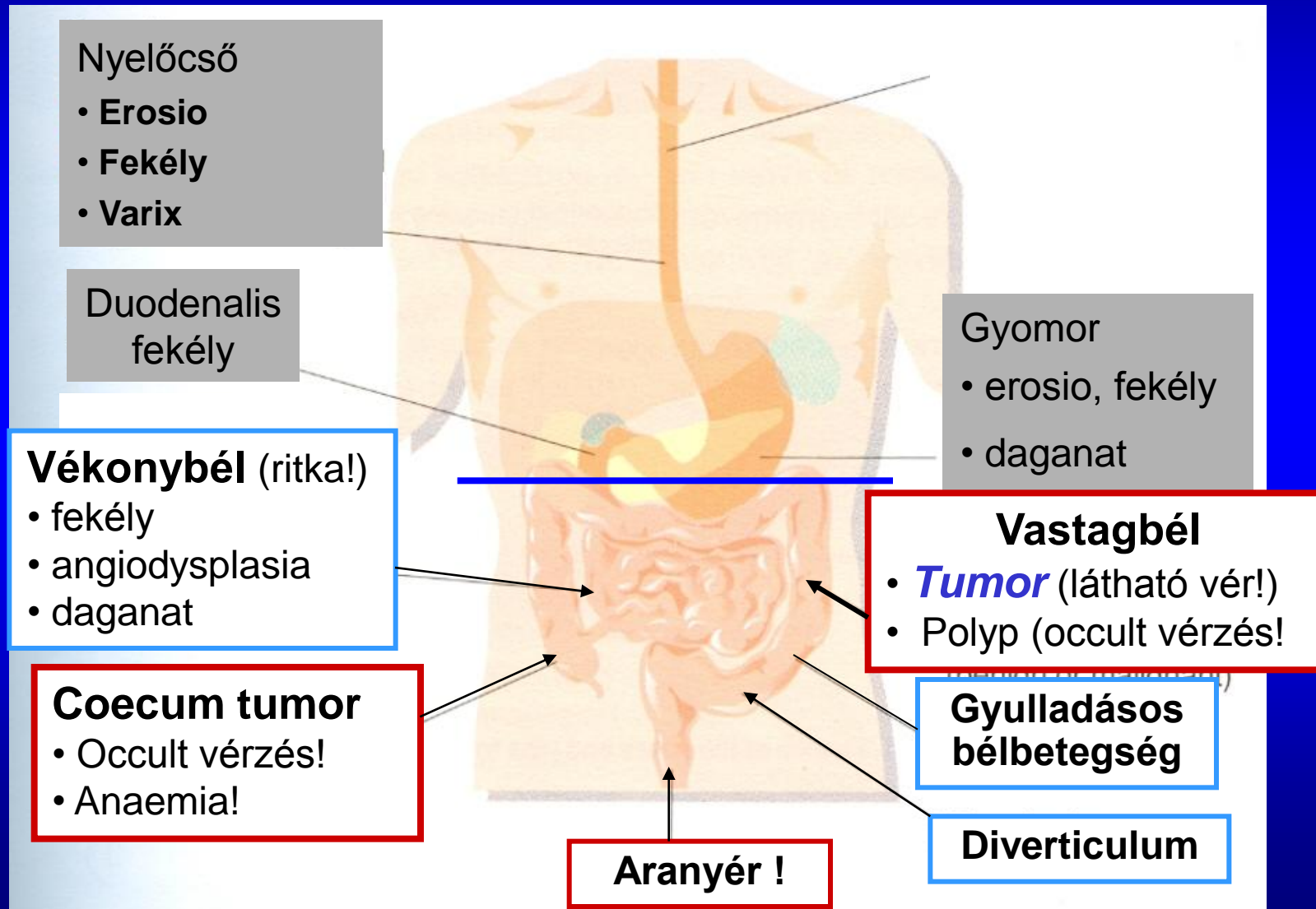
Chronicus hasmenés

Leggyakoribb okok

- Irritábilis bél syndroma (IBS)
 - Gyulladásos bélbetegség (IBD) (Colitis ulcerosa, M. Crohn)
 - Coeliakia (lisztérzékenység)
-
- Vastagbélrák (colorectalis carcinoma) (!)

Véres székletürítés

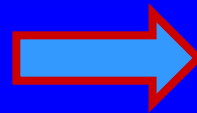
Gastrointestinalis vérzés okai

„Alarm” tünetek - CRC

> 45-50 év felett:

- **székelési habitusváltozás /hasmenés-székrekedés/**
- **tartós hasi fájdalom-dyscomfort**
- **véres széklet**
- **fogyás**
- **étvágytalanság**
- **vashiányos anaemia**

Sürgős kivizsgálás (colonoscopia)!
Kizárandó a vastagbélrák!

Colorectalis carcinoma - *Klinikum*

Függ a tumor lokalizációjától, a tumor méretétől

- Bal-oldali CRC, Rectum tumor:
 - ✓ széklethabitus változás
 - ✓ obstructio-stenosis
 - ✓ friss vér a székletben
 - ✓ görcsös hasi fájdalmak

Colorectalis carcinoma - *Klinikum*

Függ a tumor lokalizációjától, a tumor méretétől

- Bal-oldali CRC, Rectum tumor:
 - ✓ széklet-habitus változás
 - ✓ obstructio-stenosis
 - ✓ friss vér a székletben
 - ✓ görcsös hasi fájdalmak
- Jobb-oldali CRC:
 - ✓ vashiányos anaemia (occult vérzés)
 - ✓ fáradékonyság-hőemelkedés
- Metastasisok: máj, csont, tüdő, agyi áttét tünetei

Paraneoplasziás eltérések

- **Trousseau's syndrome (Thrombosis)**
- **Haemolyticus anaemia**
- **Dermatomyositis**

Sápadtság - Anaemia

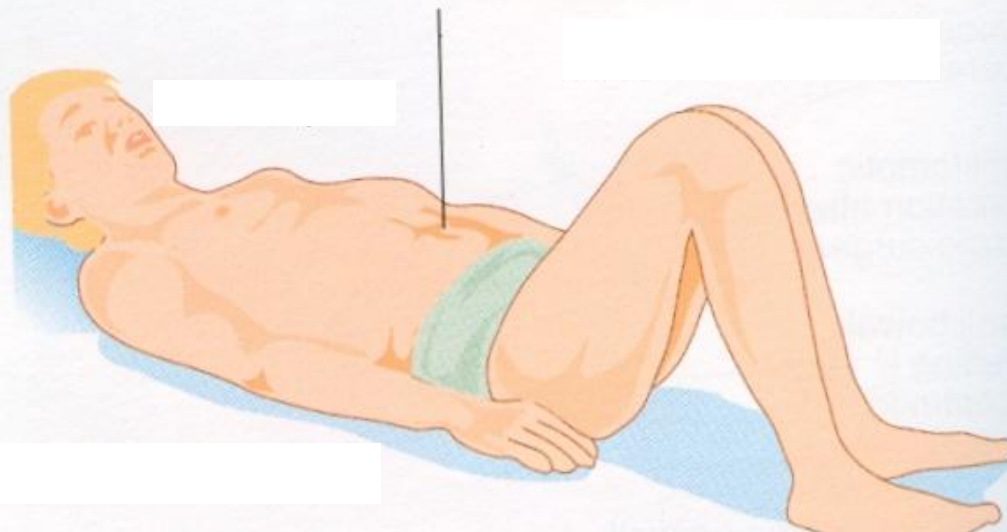

Migráló spf. thrombophlebitis
Trousseau jel

Fizikális vizsgálat hasi fájdalom esetén (I)

Ellazult hasfali izomzat

Alsó kéz: ellazult állapotban

Felső kéz: compressio

- **Fájdalmas területet** utoljára vizsgáljuk!
- Colon tapintás:
 - Spasticus sigma
 - Distensio: gáz, széklet impactatio, kóros terime
- Kóros **intraabdominalis terime**: gyomor, máj, **colon (!)**

Fizikális vizsgálat hasi fájdalom esetén (II)

Percussio

- Gázos belek
- Kitágult colon szakasz
- **Ascites** (colon tumor lehetősége!)

Fizikális vizsgálat hasi fájdalom esetén (III)

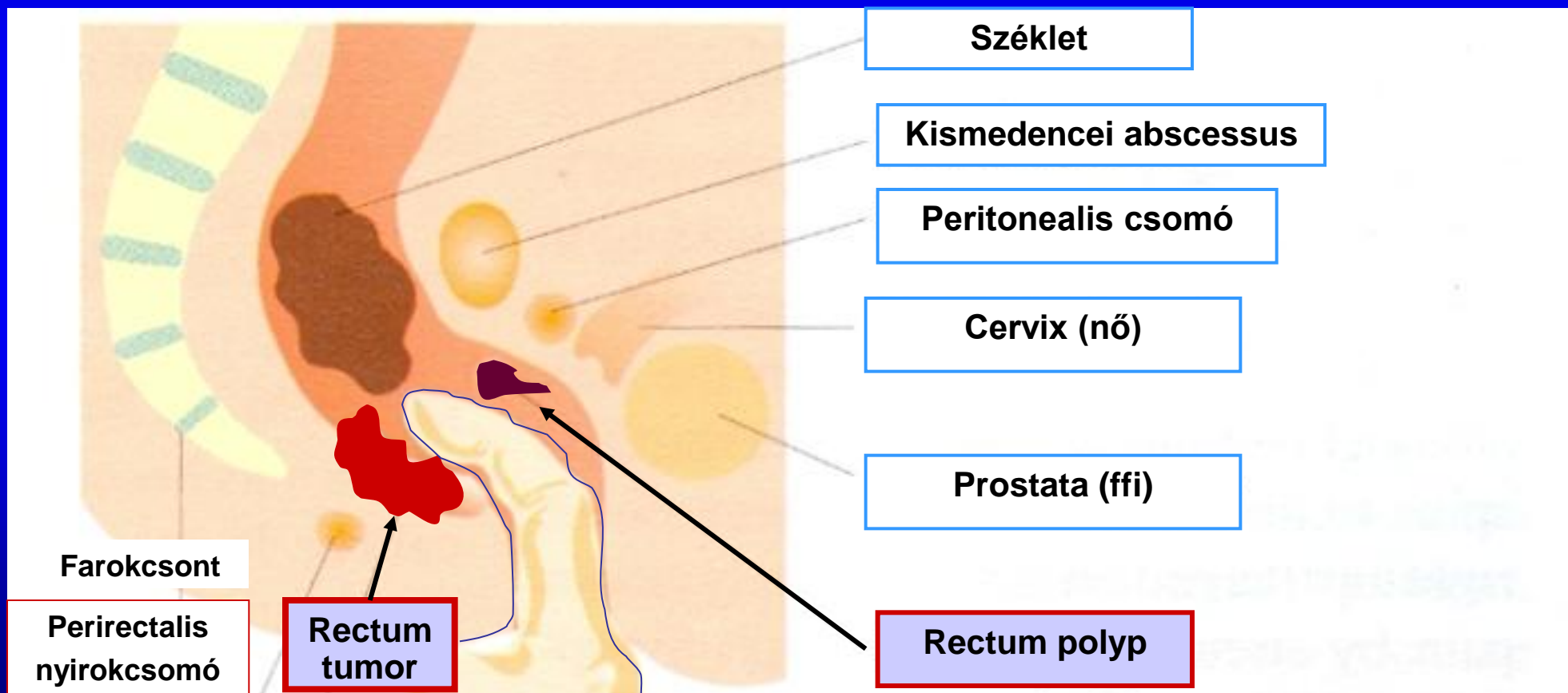
Auscultatio

- **Fokozott bélhangok:**
 - Fokozott perisztaltika
 - Bél obstructio
 - Hasmenés
 - Vér a belekben (GI vérzés)
- **Csökkent bélhangok vagy „néma has”:**
 - Paralyticus ileus
 - Perforatio
 - Generalizált peritonitis

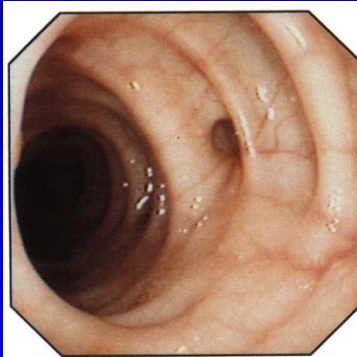
Fizikális vizsgálat hasi fájdalom esetén (IV)

Rectalis digitalis vizsgálat (RDV) fontossága!

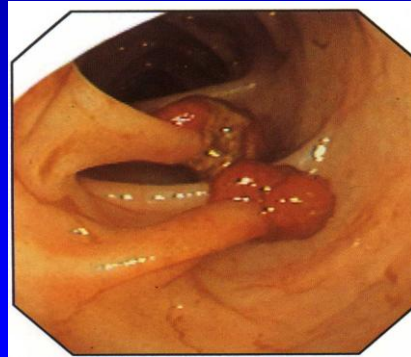

Kivizsgálás

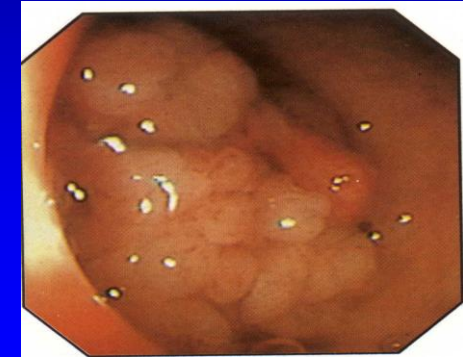
Ép vastagbél – Adenoma - Carcinoma szekvencia

Normál colon

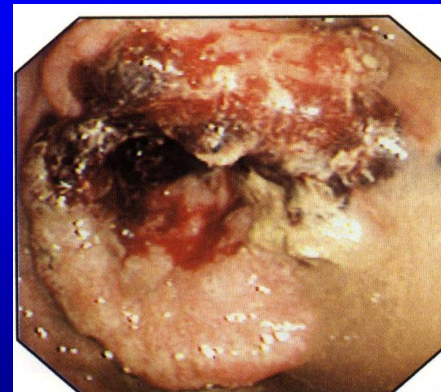
Kis adenoma

Nagy adenoma

Természetes lefolyás (10-15 év)

→ **ideális a szűrés
szempontjából**

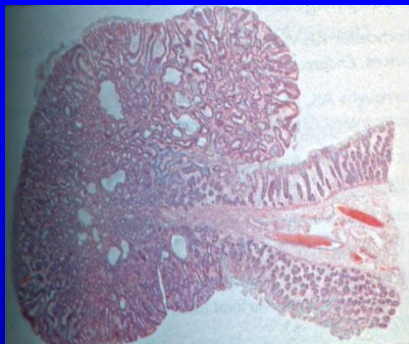
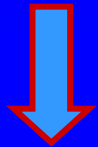
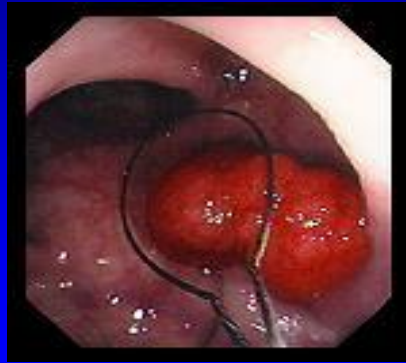
**Colorectalis
carcinoma**

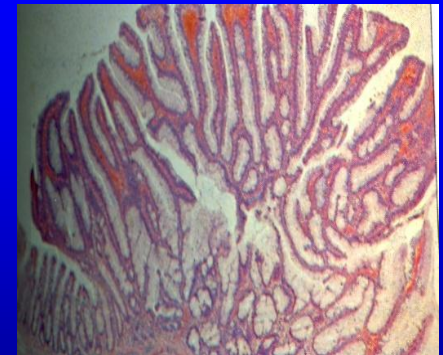
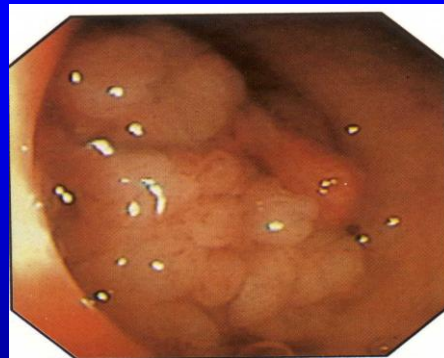
Colonoscopy: diagnosztikus „arany-standard”

Endoszkópos polypectomia = CRC megelőzése

Adenoma tubulare

Adenoma villosum

CRC- Kivizsgálás: Képképző eljárások

- Mellkas rtg /ritkán CT/
- Ultrahang
- Hasi CT
- PET-CT (?)

Staging

CEA meghatározás: szűrésre ~~nem~~ alkalmas!!!

- Postoperatív követéskor hasznos: recidíva!!

Differenciál diagnosztika

Funkcionális *tünetek*

- < 45 év alatti életkor
- régóta fennálló tünetek
- jó étvágy
- megtartott testsúly
- negatív fiz. vizsgálat
- normális labor leletek

Differenciál diagnosztika

Funkcionális tünetek

- < 45 év alatti életkor
- régóta fennálló tünetek
- jó étvágy
- megtartott testsúly
- negatív fiz. vizsgálat
- normális labor leletek

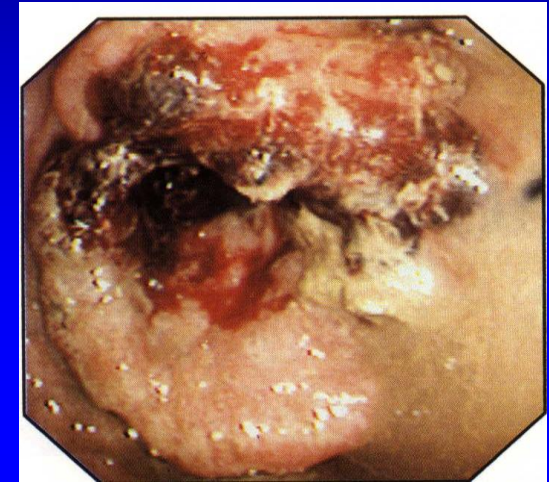
Organikus tünetek

- > 45 év feletti életkor
- újonnan fellépő tünetek
- korábbi panasz jellege változik
- daganat a családban
(cancer family)
- „**Alarm**” tünetek

„Alarm” és dyspepsiás tünetek együttesen Colorectalis carcinoma tünetei

- Hasi fájdalom
- Teltségérzés
- Puffadás

Dyspepsiás tünetek

- Székelési habitusváltozás
- Véres széklet
- Vashiányos anaemia
- Étvágytalanság
- Fogyás

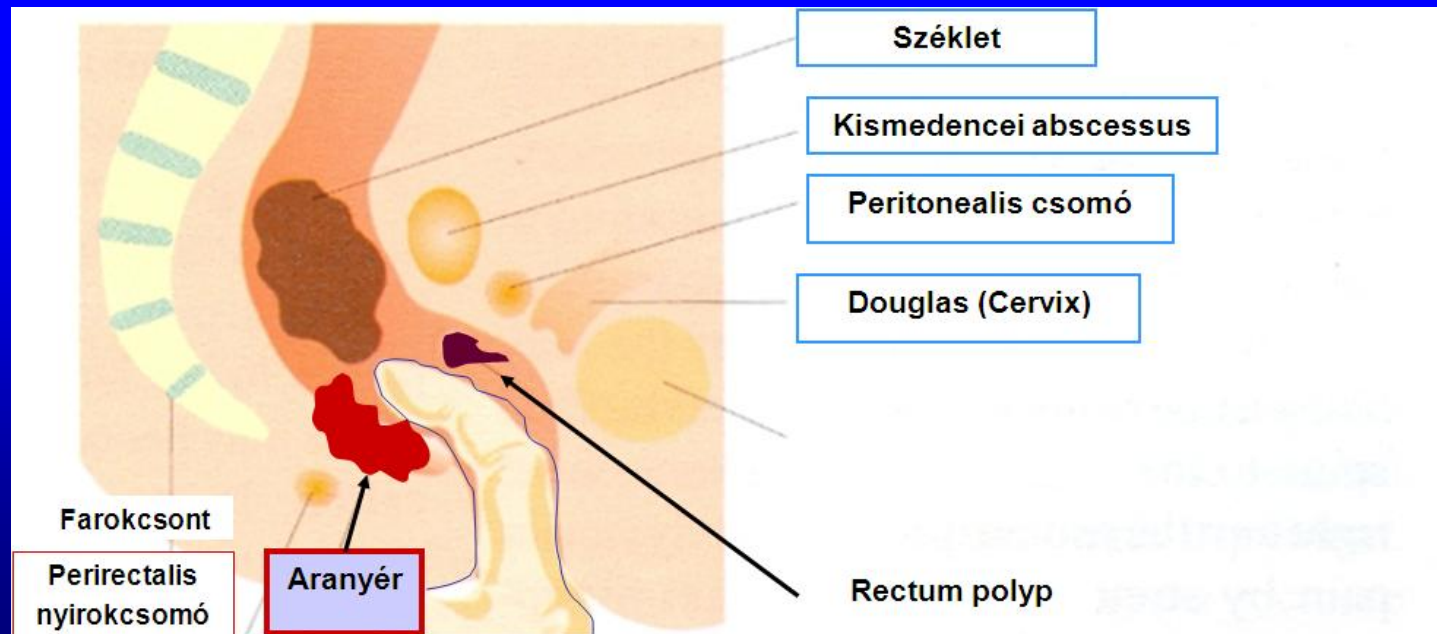
„Alarm” tünetek

Esetbemutató (I)

- 45 éves nőbeteg. Korábban panaszmentes; „alarm” tünet nincs
- Kb. 2 hónapja: több alkalommal friss vért észlel székeléskor és a WC-papíron.
- RDV: ujjal elérhető magasságig kóros nem tap.
- Colonoscopia: **Belső aranyerek**

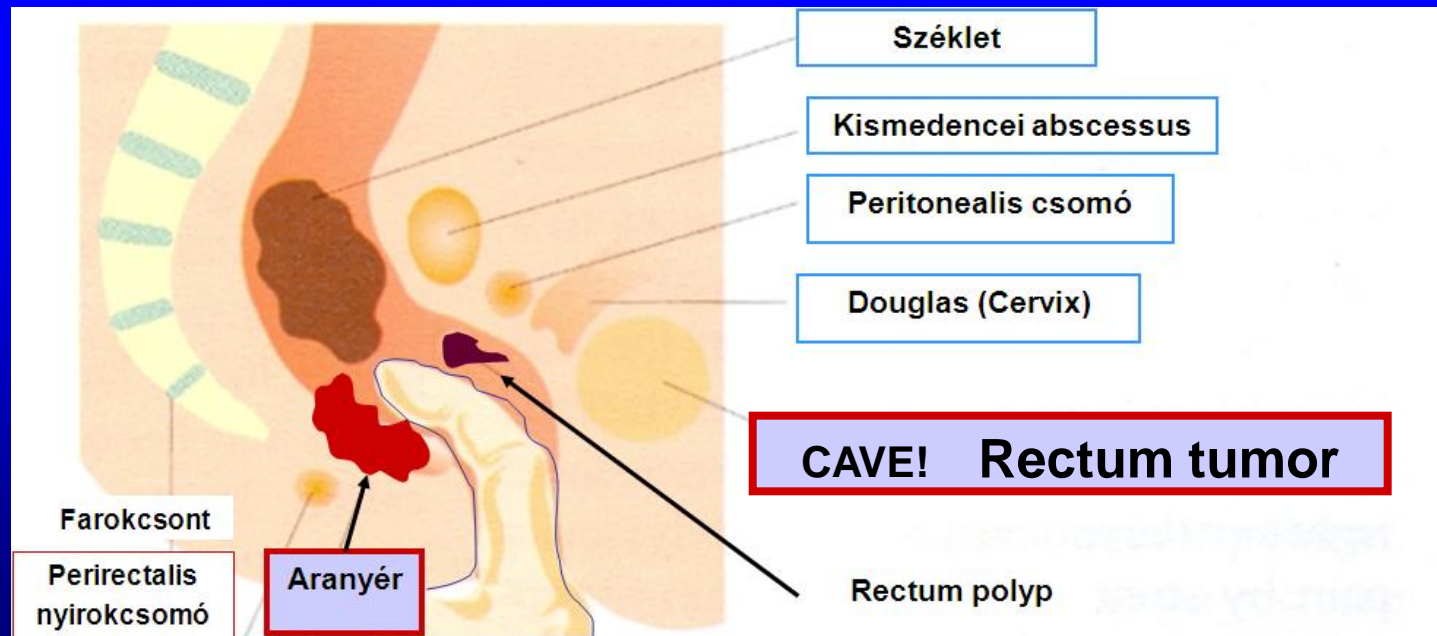
Esetbemutató (I)

- 45 éves nőbeteg. Korábban panaszmentes; „alarm” tünet nincs
- Kb. 2 hónapja: több alkalommal friss vért észlel székeléskor és a WC-papíron.
- RDV: ujjal elérhető magasságig kóros nem tap.
- Colonoscopia: **Belső aranyerek**

Esetbemutató (I)

- 45 éves nőbeteg. Korábban panaszmentes; „alarm” tünet nincs
- Kb. 2 hónapja: több alkalommal friss vért észlel székeléskor és a WC-papíron.
- RDV: ujjal elérhető magasságig kóros nem tap.
- Colonoscopia: Belső aranyerek

Esetbemutató (II)

32 éves nőbeteg (kezdetben munkahelyi-magánéleti konfliktust negál)

Kb. 3 hónapja jelentkező teltségérzés, puffadás, émelygés, „rosszul emészt”, székelési habitusváltozás (hasmenés, székrekedés)

- **Labor:** negatív
- **Colonoscopia:** negatív
- **Hasi UH:** negatív
- **Kontroll vizit** során ismételt rákérdésre:
→ magánéleti, munkahelyi gondok

 Dg. **IBS.**

Pszichoterápia ill. javaslat a konkrét problémák megoldására

Esetbemutató (III)

57 éves férfibeteg.

4 hónappal korábban hernia inguinalis - műtét (!)

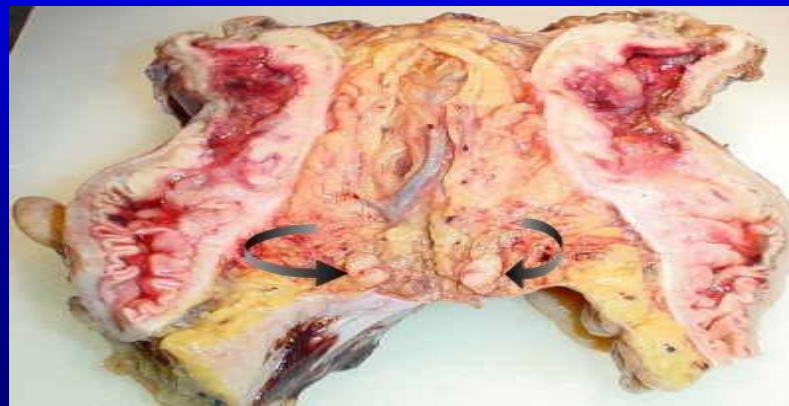
- 3 hónapja:
 - fokozódó hasi teltségérzés
 - véres széklet (kezelő orvos: „aranyér”; kezelés: localis kúp)
- **Colonoscopia:** a sigma területén stenotizáló daganat
- **Szövettan:** adenocarcinoma
- **Hasi UH-CT:** multiplex máj metastasis, loco-regionalis nyirokcsomók
- **Műtét:** inoperabilis tumor, carcinosis peritonei.

Kezelés (I)

- **Sebészi resectio:**

- ✓ a tumor és a regionalis nyirokcsomók eltávolítása
- ✓ soliter máj metastasisok eltávolítása

Kezelés (II) - Kemoterápia

- Adjuváns chemoterapia: 5FU + Leucovorin

- „*Mayo*” protokoll
- „*De-Gramont*” intenzifikált protokoll

Új gyógyszerek:

- Irinotecan; Oxaliplatin
- Tegafur
- „*Biológiai*” (célzott-Target) kezelés:
 - VEGF elleni monocl. antitest: bevacizumab
 - EGFR elleni monocl. antitestek: cetuximab, panitumumab

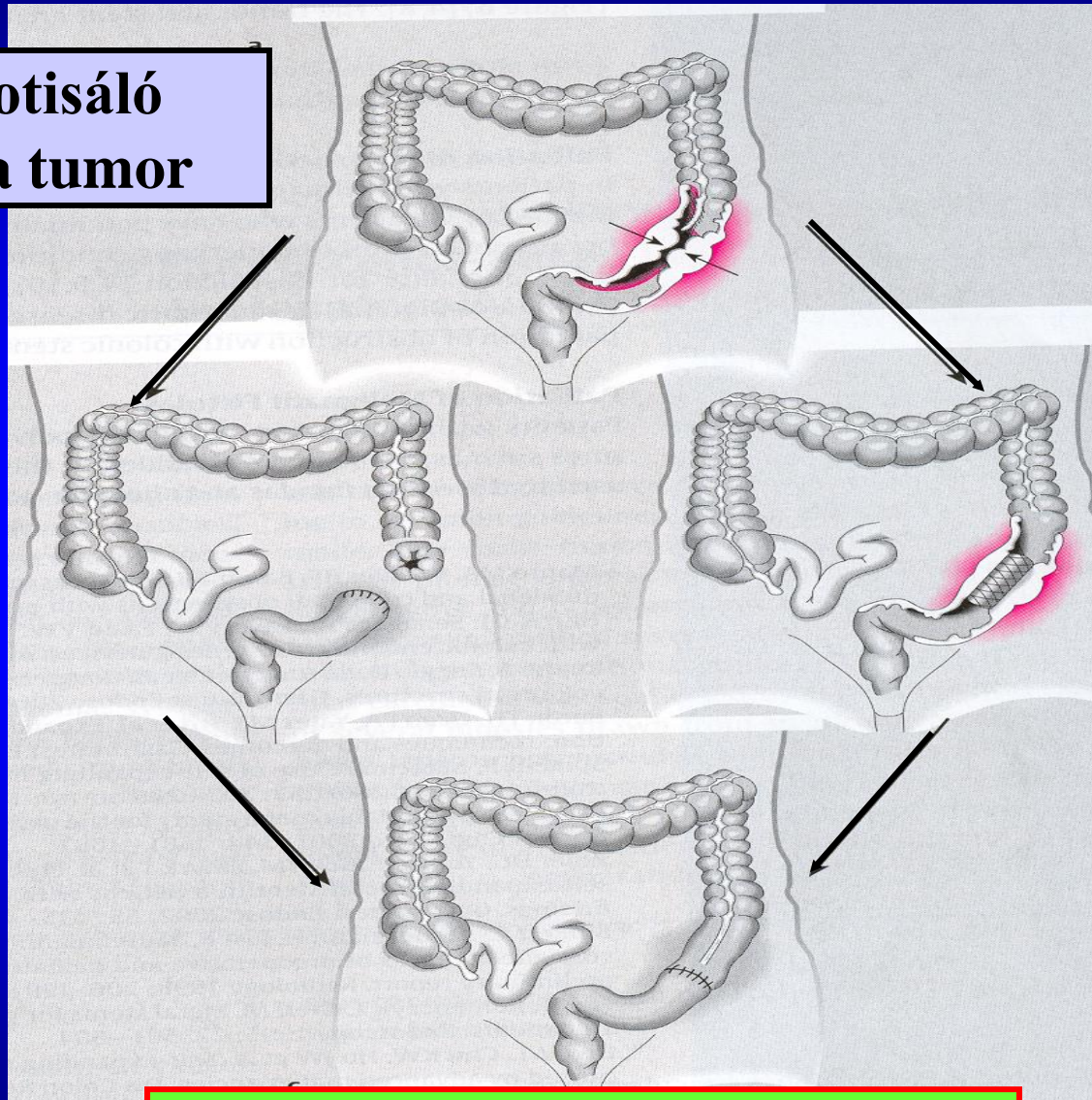
a túlélést **30%**-al javítják **Dukes' C** stádiumban

Kezelés (III)

- **Irradiatio**: (palliatív - neoadjuváns): *rectum* tumor
- **Endoszkópos laser kezelés**: (Nd:YAG)
 - ✓ Stenotizáló rectum tumor esetében:
 - ✓ palliatio; a stenosis mérséklése
- **Stent-implantatio**

Colorectalis carcinoma: stent implantatio

Stenotizáló
sigma tumor

Resectio-Stoma

Stent-
implantatio

Végleges sebészi megoldás

Colorectalis carcinoma

Prognózis

Az átlagos 5 éves túlélés: **45%**

Stádium	Túlélés /5 év
• Dukes' A	90%
• Dukes' B	60%
• Dukes' C	30%
• Dukes' D	5 %

